

Ander werk van Margreet Schouwenaar bij Clavis

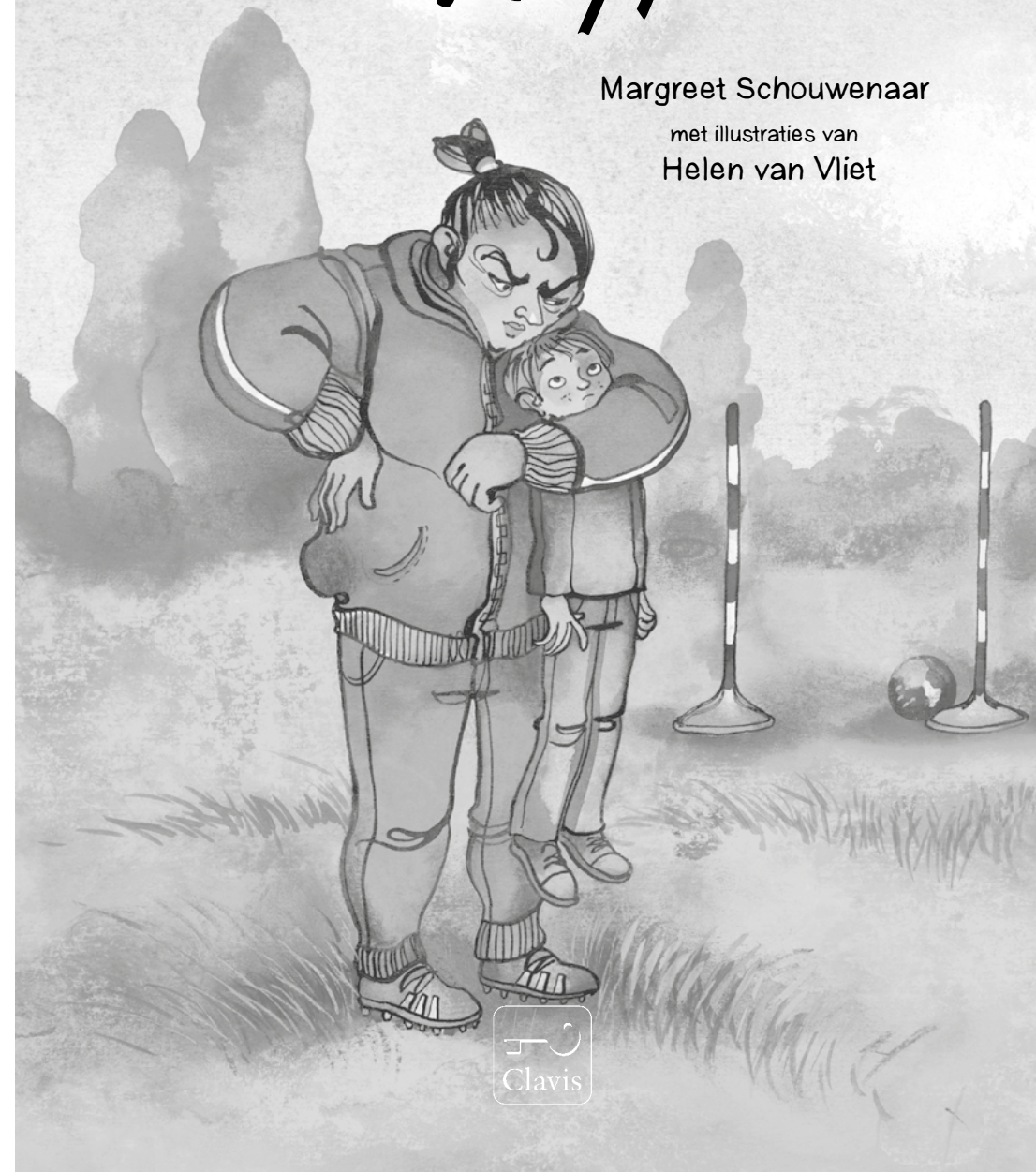
Maatje en Wei

De lach hield zijn adem in

Juffrouw Knuppel

Margreet Schouwenaar

met illustraties van
Helen van Vliet

Bal

voor mijn vader

Margreet Schouwenaar
Juffrouw Knuppel
© 2015 Clavis Uitgeverij, Hasselt – Amsterdam – New York
Illustraties: Helen van Vliet
Omslagontwerp: Studio Clavis
Trefw.: vermissing, bal, fantasie
NUR 282
ISBN 978 90 448 2392 9
D/2015/4124/013
Alle rechten voorbehouden

www.clavisbooks.com

Knars zit in de klas. Kaarsrecht. Daar houdt juffrouw Knaap van. Zijn rekenboek ligt keurig opengeslagen voor hem. Ook daar houdt juffrouw Knaap van.

Het is doodstil in de klas. Zo wil juffrouw Knaap het, hoewel haar steunzolen bij elke stap kraken en haar stem als een scheepshoorn door het lokaal kan loeien.

Knars let niet op. Hij overdenkt de uitvinding van speciale zooldempers, overweegt de mogelijkheden van een langdurige verkoudheid en besluit dat de naam Knaap niet bij zijn juffrouw past. Bij een Knaap stelt Knars zich vriendschap voor, zachte ogen, bruine krullen.

Zijn opa noemt hem altijd Knars, omdat hij zo veel nadenkt. Eigenlijk noemt iedereen hem Knars. Alleen zijn moeder noemt hem steevast Kars.

Een bulderend geluid dondert door het klaslokaal. Geschrokken kijkt Knars om. Juffrouw Knaap schreeuwt tegen Floor. Haar machtige rug krom van woede. Het zwarte trainingspak, dat ze bijna alle dagen draagt, spant om haar brede schouders.

Floor heeft wel zachte ogen en bruine krullen, die nu als een gordijntje voor haar gebogen hoofd hangen.

Juffrouw Knul zou een betere naam zijn. Of juffrouw Knuppel. Buffel! Of juffrouw Knakker. Kerel!

Knars grinnikt. Juffrouw Knaap draait zich om en stormt zon-

der waarschuwing op zijn tafeltje af. Ze zet twee gespierde handen op zijn tafelblad.

‘Valt er iets te lachen, kerel?’ buldert ze.

Dan gebeurt het. Tegen beter weten in. Knars kan er niets aan doen. Hij lacht!

‘Kerel,’ gniffelt hij.

‘Wat? Wat zeg je, knul?!’ knettert juffrouw Knaap.

‘Knul,’ hikt Knars.

De kinderen kijken geschrokken om. Sommigen gaan nog netter zitten, anderen leggen alvast hun handen op hun oren. Niemand lacht, niemand kijkt een ander aan.

Juffrouw Knaap pakt Knars bij zijn oor. Ze sjort hem van zijn stoel en sleurt hem door het lokaal.

‘Er valt hier niets te lachen, ellendeling! Mispunt, galgenbrok!’ schreeuwt ze.

Het is doodstil in de klas. De zolen van juffrouw Knaap kraken ritmisch met haar woorden mee. De kaart van Nederland zwaait aan de haak voor het bord, de krijtjes schommelen in hun bakje. In een flits ziet Knars het angstige gezicht van Floor.

‘Lammeling, kwal.’

‘Knuppel,’ hikt Knars zachtjes.

Juffrouw Knaap opent de deur van de voorraadkast. Ze duwt Knars naar binnen en slaat de deur dicht. Langzaam draait ze de sleutel om.

‘Hondsvot,’ loeit ze.

‘Verder met som dertien!’ tiert juffrouw Knaap.

Het schemert in de inloopkast. Er valt precies genoeg licht in de kleine ruimte om de opgerolde landkaarten te zien, de stapeltjes

met leesboeken en smetteloze schriften. Knars doet voorzichtig een stap naar achteren. Hij voelt de punt van een pak tekenpapier in zijn nek prikken. Hij steekt zijn hand uit en grijpt in een doos met krijtjes.

Voorzichtig laat Knars zich zakken op de stoffige grond. Het is donker onder in de kast. Het licht dat door een spleet in de deur naar binnen valt, vormt een stofbaan boven Knars’ hoofd. Knars staart naar de kleine stofjes, die zorgeloos dansen in het gelige licht. Hij denkt aan de strafregels die hij zal moeten schrijven, de teleurgestelde blik van zijn moeder als hij weer te laat thuiskomt, de sussende knipoog van zijn opa.

Het is stil in het lokaal. Zelfs de steunzolen van juffrouw Knaap zwijgen. Knars strekt voorzichtig zijn arm. Zijn hand stoot tegen een doos die onder de plank met scharen en lijm geschoven is. Knars trekt de doos zachtjes naar zich toe. Voorzichtig gaat hij op zijn knieën zitten. De doos is licht en glijdt makkelijk over de stoffige vloer. Knars zet de doos op zijn schoot en tast met zijn hand de bovenkant af. De doos is dichtgeplakt. Knars voelt de opstaande randjes van het harde plakband kleven.

Knars reikt naar de scharen. Zijn arm is net te kort. Hij strekt zich zo ver hij kan. Zijn vingertoppen raken de scharen bijna. Nog een klein stukje. Knars rekt zich uit. Hij stoot per ongeluk tegen de doos met scharen. Die klettert op de grond.

Knars schrikt, zeker als het hoofd van juffrouw Knaap om de hoek van de deur verschijnt.

‘Wat doe jij?’ snauwt ze.

Meteen gaat Knars met zijn rug naar haar toe zitten, zodat juffrouw Knaap de doos met de mysterieuze inhoud niet kan zien. Hij haalt zijn schouders op.

‘Ik stootte per ongeluk iets om,’ zegt hij.

‘Driehonderd regels: *Ik moet opletten waar ik mijn grote handen laat*,’ bitst juffrouw Knaap. Ze smijt de kastdeur dicht.

Knars tast rond en pakt een schaar. Hij zet de doos voor zich en port de punt van de schaar in het karton. De doos knapt.

Knars spitst zijn oren. Het blijft stil in het lokaal, op het kraken van de steunzolen na. Voorzichtig ritst Knars de doos open, het karton stevig tussen zijn knieën, zijn hand over de schaar om het geluid te dempen. Zachtjes vouwt hij de kartonnen zijflappen open. Hij voelt in de doos. Er zit iets ronds in. Glad als leer. Knars laat zijn vinger rondglijden. Hier en daar voelt hij stiksel. Hij volgt de naad met zijn vinger.

Voorzichtig pakt Knars het voorwerp uit de doos. Behoedzaam gaat hij staan. In het licht van het ruitje bekijkt Knars zijn vondst. Het is een bal, maar geen gewone. Het is een bal met allerlei kleuren. Alsof iemand ooit een poging heeft gedaan het ding te schilderen. Wit, rood, geel, blauw. En het vreemde is dat de bal in het licht van het ruitje een gouden gloed lijkt te hebben.

Aarzelend gooit Knars de bal een klein stukje in de lucht. De bal is licht, zo licht als de lach van zijn moeder als ze blij is. Het lijkt zelfs of de bal even blijft hangen in de lichtbaan, als een enorm stofje.

Knars vangt de bal, hoewel het meer lijkt alsof hij de bal uit de lucht plukt.

Opnieuw houdt hij de bal in het licht. Als hij niet beter wist, zou hij denken dat het een enorme toverbal was. Zo’n bal waarop je langzaam zuigt, net zo lang tot er een andere kleur tevoorschijn komt.

Knars wil de bal weer in de doos stoppen. Op dat moment

Strafwerk

opent de bal een oog. Een groot donkerblauw oog. Van schrik laat Knars de bal vallen. De bal stuitert op de grond, knalt tegen de lijmpotjes, kaatst tegen de landkaarten, veert op de pakken papier en springt dan in de doos.

Voor Knars begrijpt wat er gebeurt, gaat de deur open. De lange arm van juffrouw Knaap graait in de kast, grijpt Knars in zijn nek en sleept hem naar buiten. Knars knippert met zijn ogen. Het schelle licht in het lokaal verblindt hem even. Dan ziet hij achtentwintig ruggen die van niets willen weten en de woedende ogen van juffrouw Knaap.

‘Driehonderd regels: *Ik moet opletten waar ik mijn grote handen laat.* Driehonderd regels: *Ik mag niet lachen in de klas.* En vierhonderd keer: *Ik ben een druiloor,*’ schettert juffrouw Knaap.

Knars vergeet de regels op te tellen, vergeet naar Floor te kijken. Hij voelt het spattende speeksel op zijn wangen niet. Hij denkt alleen maar: die bal had een oog ...

Het is stil in het lokaal. Het schoolplein is leeg. Er spelen geen kinderen, er staan geen moeders te praten, er is zelfs geen achtergebleven speelgoed te bekennen.

Ook Floor is naar huis gegaan. Ze heeft een tijd op hem gewacht in de gang. Knars zag haar hoofd, omringd door woeste bruine krullen, boven het kozijn uitsteken tot ze met wapperende handen op de klok wees, haar schouders ophaalde en verdween.

De klok boven het bord wijst bijna vijf uur. Knars schrijft. Zijn hand is verkrampd. Zijn vingers zijn stijf. Knars legt zijn pen neer. Hij probeert zijn vingers te strekken. Met moeite lukt het hem zijn duim recht te buigen. Zijn vingers volgen onwillig. Een felle pijn schiet door zijn hand. Knars is bij regel 607. Nog 393 regels te gaan: *Ik ben een druiloor.*

Knars heeft drie pennen met een elastiekje aan elkaar gebonden. Zo kan hij het bouwwerk van pennen voorzichtig langs de lijnen sturen en drie strafregels in één keer schrijven.

Knars zucht. Zijn moeder is vast ongerust. En 393 regels schrijven duurt zeker nog een halfuur. Hij zou weg kunnen sluipen. Juffrouw Knaap is nergens te bekennen. Knars staat voorzichtig op. Zijn benen zijn stijf. Hij rekt zich traag uit. Zijn knieën kraken.

Knars loopt op stramme benen een rondje door de klas. Bij de deur van het lokaal gaat hij op zijn tenen staan. Hij werpt een

snelle blik door het ruitje. Niemand te zien. De gangen zijn leeg, net als de kapstokken. Bij de voorraadkast aarzelt hij. Hij kijkt even om. Niemand. Hij rukt de deur open en werpt een snelle blik onder de plank.

De doos staat er nog. Een doodgewone kartonnen doos. Niets bijzonders. Knars gooit de deur dicht. Hij heeft gedroomd. Ballen hebben geen ogen, ballen blijven niet zweven, en ballen hebben al helemaal geen gouden gloed.

Zijn moeder zegt vaak dat hij een dromer is. Maar zijn opa zegt dat hij dan wel een dromer is die op het juiste moment een bal in het doel weet te schoppen.

Plotseling, zonder een moment na te denken, opent Knars de deur. Hij pakt in één vloeiende beweging de doos uit de kast, smijt de deur dicht en rent terug naar zijn stoel.

Hij trilt. Als juffrouw Knaap ziet dat hij een doos, een doos met een bal, uit de kast pikt, is hij zijn leven niet zeker. Maar hij wil de bal nog een keer zien. Hij wil weten of die bal echt een oog heeft. Hij wil de bal mee naar huis nemen.

Knars bukt. Hij vouwt de kartonnen flappen van de doos dicht en strijkt het gelig geworden plakband vast. Daarna zet hij de doos op de grond tussen zijn voeten. Hij pakt het bouwwerk van drie pennen op en schrijft. Alsof er niets aan de hand is, alsof hij niets anders gedaan heeft dan strafwerk maken. Alsof hij geen bal gepikt heeft. Een bal die lijkt op een toverbal. Een bal waar hij zich nooit, maar dan ook nooit op straat mee zou laten zien.

Het lijkt alsof de doos beweegt, alsof hij zweeft, zachtjes stijgt. Maar Knars klemt de doos stevig tussen zijn benen. De doos kan geen kant op.

Knars heeft geen tijd om te kijken, hij moet naar huis. Zijn strafwerk moet af!

Het is of Knars niet langer denken kan. Hij ziet een oog voor zich. Een oog dat zijn bezorgdheid wegneemt. Juffrouw Knaap is hem vergeten, mama wacht wel op hem, zijn opa komt hem misschien zoeken. Misschien komt alles goed. Misschien hervindt zijn moeder haar lach. Is juffrouw Knaap eigenlijk best wel een aardig mens ondanks dat gebrul. Knars ontspant. Het komt goed, alles komt goed. Ooit.

Knars stuurt de drie pennen rustig langs de lijnen: *Ik ben ...* De kramp in zijn hand is verdwenen. Het lijkt of zijn hand vanzelf gaat. De drie pennen vliegen langs de regels. De woorden vloeien moeiteloos op het papier. Geen letter onder een lijntje, geen woord slordig. Het gaat zo snel dat Knars nauwelijks tijd heeft om verbaasd te zijn. De pennen zwieren vlug over de lijnen van zijn blad, ze vloeien behendig om de lussen van de *l* en stuiven vaardig naar het eind van de regel.

Knars is klaar. Op zijn gezicht ligt een brede glimlach. Hij kan toveren. Hij heeft 393 regels geschreven in vijf minuten. De wijzers van de klok wijzen tien over vijf. Hij is laat thuis, maar misschien niet te laat. Misschien is zijn moeder nog niet ongerust.

Knars legt zijn pennen neer. Hij peutert het elastiek van zijn kunstige bouwwerk en legt zijn strafwerk op het bureau van juffrouw Knaap.

‘Wat doe jij hier nog, druilloor?’ snibt de harde stem van juffrouw Knaap door het stille lokaal.

Knars verstijft.

‘Ik moest ... ik heb ... ik ben net klaar.’

Hij wijst naar zijn werk op het bureau.